

הודעה על פטור מאישור הסדר כובל

לפי חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בתוקף סמכותי לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן - החוק), אני מודיע כי ביום ר' בניסן התשס"ד (28 במרס 2004), החלטתי לפטור את הצדדים להסדר מהחובה לקבל את אישור בית הדין להסדרים כובלים שפרטיהם כלהלן:

מספר	שמות החברות המתמזגות	סוג ההסדר	הענף
5559	עמיר חברה להספקה של התאחדות האיכרים בישראל בע"מ בסט פק שיווק לחקלאות 1995 בע"מ	הענקת זכות לעמיר לעשות שימוש מסחרי ייחודי ובלעדי ברשימת חלקות והספקים של בסט פק בתחום שיווק ומכירה של אריות לענף החקלאות	אריות לחקלאות

תוקפו של פטור זה עד מועד פקיעת ההסדר או עד 6 שנים ממועד מתן הפטור - לפי המוקדם מביניהם. בהתאם לסעיף 15(א) לחוק, נתונה החלטתי זו לערר לפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל שעליו ניתן הפטור. החלטת הפטור פתוחה לעיון הציבור בתיק פטור מס' 5559, במשרד רשות ההגבלים העסקיים, רח' כנפי נשרים 22, ירושלים, בשעות העבודה הרגילות.

ח' באייר התשס"ד (29 באפריל 2004)
(חמ 41-3)

דרור שטרום
הממונה על הגבלים עסקיים

ס"ח התשמ"ח, עמ' 128; התש"ס, עמ' 113.

הודעה על פטור בתנאים מאישור הסדר כובל

לפי חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בתוקף סמכותי לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן - החוק), אני מודיע כי ביום כ"ה באדר התשס"ד (13 במרס 2004), החלטתי לפטור את הצדדים להסדר מהחובה לקבל את אישור בית הדין להסדרים כובלים שפרטיהם כלהלן:

מספר	שמות החברות המתמזגות	סוג ההסדר	הענף
5558	התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב הובלה הראל חברה לביטוח בע"מ	ניתול מ"מ משותף מול ספקי שירותים רפואיים לנפגעי תאונות דרכים	ביטוח

תוקפו של פטור זה כל עוד נתח השוק המצרפי על הפול והראל לא יעלה על 25% משוק הביטוח של תאונות דרכים.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק, נתונה החלטתי זו לערר לפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל שעליו ניתן הפטור.

החלטת הפטור פתוחה לעיון הציבור בתיק פטור מס' 5558, במשרד רשות ההגבלים העסקיים, רח' כנפי נשרים 22, ירושלים, בשעות העבודה הרגילות.

ח' באייר התשס"ד (29 באפריל 2004)
(חמ 41-3)

דרור שטרום
הממונה על הגבלים עסקיים

ס"ח התשמ"ח, עמ' 128; התש"ס, עמ' 113.

רשות ההגבלים העסקיים

ירושלים, 29.4.08
פטור מספר 5558

לכבוד
הממונה על חקיקת משנה
משרד המשפטים
רחוב צאלאת א-דין
ירושלים

הנדון: הודעה בעניין פטור מאישור הסדרים כובלים לפרסום ברשומות

מצ"ב הודעה על פטור מאישור הסדר כובל לפרסום ברשומות, לפי סעיף 14 (ג) לחוק ההגבלים
העסקיים התשמ"ח – 1988.

בכבוד רב ובברכה,

צפורה נחמ, עו"ד

רשמת הגבלים עסקיים

העתק: כבוד אב בית הדין להגבלים עסקיים, כבוד השופט י.עדיאל, ביהמ"ש המחוזי,
רחוב צאלאת א-דין, ירושלים

רשות ההגבלים העסקיים

הודעה על פטור בתנאים מאישור הסדר כובל לפי חוק

ההגבלים העסקיים התשמ"ח – 1988

בתוקף סמכותי לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988¹ (להלן – החוק), אני מודיע כי ביום כ"ה אדר תשס"ד (18 במרץ 2004) החלטתי לפטור בתנאים את הצדדים להסדר מהחובה לקבל את אישור בית הדין להסדרים כובלים שפרטיהם כלהלן:

מספר	שמות החברות המתמזגות	סוג ההסדר	הענף
5558	התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה הראל חברה לביטוח בע"מ	ניהול מו"מ משותף מול ספקי שירותים רפואיים לנפגעי תאונות דרכים	ביטוח

תוקפו של פטור זה כל עוד נתח השוק המצרפי של הפול והראל לא יעלה על 25% משוק הביטוח של תאונות דרכים.

בהתאם לסעיף 15 (א) לחוק, נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל שעליו ניתן הפטור. החלטת הפטור פתוחה לעיון הציבור בתיקי פטור מס' 5558 במשרד רשות ההגבלים העסקיים, רחוב כנפי נשרים 22, ירושלים, בשעות העבודה הרגילות.

דרור שטרם
הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, ח' באייר תשס"ד
29 באפריל 2004

¹סי"ח התשמ"ח, עמ' 128; התשי"ס, עמ' 113.

רשות ההגבלים העסקיים

הודעה על פטור בתנאים מאישור הסדר כובל לפי חוק

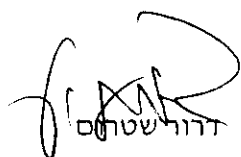
ההגבלים העסקיים התשמ"ח – 1988

בתוקף סמכותי לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988¹ (להלן – החוק), אני מודיע כי ביום כ"ה אדר תשס"ד (18 במרץ 2004) החלטתי לפטור בתנאים את הצדדים להסדר מהחובה לקבל את אישור בית הדין להסדרים כובלים שפרטיהם כלהלן:

מספר	שמות החברות המתמזגות	סוג ההסדר	הענף
5558	התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה הראל חברה לביטוח בע"מ	ניהול מו"מ משותף מול ספקי שירותים רפואיים לנפגעי תאונות דרכים	ביטוח

תוקפו של פטור זה כל עוד נתח השוק המצרפי של הפול והראל לא יעלה על 25% משוק הביטוח של תאונות דרכים.

בהתאם לסעיף 15 (א) לחוק, נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל שעליו ניתן הפטור. החלטת הפטור פתוחה לעיון הציבור בתיקי פטור מס' 5558 במשרד רשות ההגבלים העסקיים, רחוב כנפי נשרים 22, ירושלים, בשעות העבודה הרגילות.

ד"ר שושנה שלב

הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, ח' באייר תשס"ד
29 באפריל 2004

¹סי"ח התשמ"ח, עמ' 128; התשי"ס, עמ' 113.

רשות ההגבלים העסקיים

ירושלים, כ"ה אדר תשס"ד

18 מרץ 2004

פטור: 5558

בפקס: 03-5379339

לכבוד

מר יוסף הלוי, עו"ד

י. הלוי עורכי דין

דרך מנחם בגין 48

תל אביב 66184

הנדון: החלטה בעניין פטור מאישור הסדר כובל בין הצדדים התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול") בע"מ – הראל חברה לביטוח בע"מ

הנני מתכבדת להעביר אליכם את החלטת הממונה על הגבלים עסקיים, לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים התשמ"ח - 1988, בדבר מתן פטור מהחובה לקבל את אישור בית הדין להסדר כובל שבין הצדדים בנדון.

בכבוד רב ובברכה,

צפורה נחמן, עו"ד

רשות הגבלים עסקיים

רח' כנפי נשרים 22, ת.ד. 34281 ירושלים 91341 טלפון: 02-6556111 פקס: 02-6515330

jerusalem@antitrust.gov.il

292066 / 5558

12

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל להסדר שצדדים לו

התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול") בע"מ והראל חברה לביטוח בע"מ

א. פתח דבר

בפניי בקשה למתן פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988, (להלן: "חוק ההגבלים העסקיים") להסדר כובל. במסגרת ההסדר מבקש התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול") בע"מ (להלן: "הפול") והראל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "הראל") לנהל במשותף משא ומתן מול ספקי שירותים רפואיים לנפגעי תאונות דרכים: קופות החולים, בתי החולים והמדינה כבעלת בתי חולים.

לאחר שבחנתי את ההסדר ואת הכבילות המצויות בו, כמו גם את השפעתם האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי, ולאחר שנועצתי בועדה לפטורים ולמיזוגים, שוכנעתי כי ההסדר אינו חל על חלק ניכר מהשוק, הכבילות שבו אינן פוגעות פגיעה של ממש בתחרות בשוק, וכי אין עיקרו בהפחתת התחרות או במניעתה, בכפוף לתנאים אותם ראיתי לנכון לקבוע.

מטעמים שעיקרם יפורט להלן, ראוי ההסדר לפטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, בכפוף לתנאי המפורט בסיפא להחלטתי.

ב. ההסדר והרקע לו

עובר להגשת בקשת הפטור הנדונה, פנה אליי איגוד חברות הביטוח בבקשת פטור להקים תאגיד משותף לכלל חברות הביטוח, אשר ייצגן כלפי המדינה כנותנת שירותים רפואיים וכלפי קופות החולים (להלן: "בקשת הפטור של האיגוד"). התאגיד המשותף אמור היה לקיים משא ומתן אחוד ולכרות הסכמים משותפים לכלל חברות הביטוח מול ספקי השירותים הרפואיים. כן אמור התאגיד היה לערוך "בקרה רפואית" של השירותים המוענקים לנפגעי תאונות דרכים למניעת מתן "שירות יתר" למבוטחים - הנפגעים.

לאחר שבחנתי את בקשת הפטור של האיגוד, החלטתי כי אין מקום ליתן את הפטור המבוקש.¹ ההסדר אותו ביקש להכשיר איגוד חברות הביטוח גובש על רקע התקרב המועד לסיום הסדר "אבנר" שהיה משך שנים הסדר קולקטיבי של כל חברות הביטוח בישראל. במשך שנים, ניהל "אבנר" - תאגיד משותף לכלל המבוטחים הפועלים בישראל - משא ומתן עם מדינת ישראל, קופות החולים וספקי שירותים נוספים, וזאת הסדרים ענפיים בשם כל חברות הביטוח. אבנר אף קיים בקרה רפואית בשם כל חברות הביטוח.

¹ החלטה בדבר אי מתן הפטור ניתנה ביום 1.12.2002; 2002 הגבלים עסקיים 3016014

בעקבות פירוקו של אבנר - פירוק עליו החליט המחוקק - ביקשו חברות הביטוח לשתף פעולה ביניהן באמצעות תאגיד משותף אחר עליו ימליץ האיגוד לחבריו המבטחים, והוא אשר יקבע את המחירים וינהל את המשא ומתן ביחס אליהם.

מאחר שסברתי כי פירוק "אבנר" נועד להביא לתחרות בין חברות הביטוח השונות על ליבם של המבטחים וכי התאגיד המשותף מהווה מעין תחליף לאבנר שיש בו לסכל את המטרה התחרותית של המחוקק, החלטתי כי אין מקום להעניק פטור לבקשת האיגוד. הקמת התאגיד המשותף, אשר ייצג את כל חברות הביטוח, עשויה היתה להוביל להאחדת השירותים והכיסוי הביטוחי הניתן למבטחים שכן בהקמת התאגיד המשותף ובקביעת תנאים אחידים מול ספקי שירותי הבריאות היתה כל חברת ביטוח מבוטחה כי חברות אחרות לא יתחרו בה על ידי הצעת שירותי ביטוח טובים, זולים ונרחבים יותר. לנגד עיני עמד החשש מהכפפת ענף ביטוח תאונות הדרכים כולו למשטר אחיד של מחיר ושירות אחידים אל מול כלל ספקי השירותים.

עם זאת, ציינתי בסיפא להחלטתי כך:

"המבטחים אינם עשויים מעור אחד: יש מהם גדולים וחזקים ויש מהם, מטבע הדברים - קטנים, שכוח המיקוח שלהם נחות יותר. למען הסר ספק בלבד, מצאתי להבהיר בזה כי **לו יחפצו מבטחים קטנים יחסים בעלי כושר מיקוח נחות כאמור לחבור יחדיו כדי לנהל מו"מ משותף לעצמם - אשקול בחיוב בקשתם זו**. ברם ההסדר כפי שהוצע בפניי - על כלל המבטחים, גדולים וקטנים, חזקים וחלשים - נדמה בעיניי כ"יישור קו" והאחדת שירות כללית כלפי ספקים וצרכנים, תוך מניעת כל סטייה תחרותית של מי מהם ומניעת כל שונות בין מתחרים. על רקע הרצון בתחילת תחרות אין בעיניי תכלית רחוקה מזו."

(ההדגשה אינה במקור).

כעת מצויה בפניי בקשת הפטור הנוכחית, אשר צדדים לה: הפול והראל.

למען השלמת התמונה יצויין כי לאחרונה התרתי חבירה אחרת של מספר חברות ביטוח לצורך אותה מטרה - מנורה חברה לביטוח בע"מ, שומרה חברה לביטוח בע"מ, הדר חברה לביטוח בע"מ וכן הפניקס הישראלי, חברה לביטוח בע"מ, כל עוד נתת השוק המצרפי של החברות לא יעלה על 25%.

ג. הצדדים

הפול הוא חברה בע"מ אשר מנהלת את הביטוח המשותף למשתמשים ברכב מנועי, שבשל תוחלת סיכון גבוהה הנשקפת מהם, קיימת סברה שהיו נדחים - במהלך הרגיל של הדברים - על ידי חברות הביטוח האחרות. הפול - שהוא ביסודו הסדר משותף לכלל חברת הביטוח - פועל כחברת ביטוח רגילה, אלא שהחוק מחייבו לבטח כל אדם המבקש לרכוש ביטוח חובה, שחברות הביטוח הרגילות סירבו לבטחו. לפיכך, לקוחות הפול הם ברובם אופנוענים או בעלי כלי רכב אחרים שהסיכון הכרוך בביטוחם מוערך כגבוה. הפול משווק אך ורק פוליסות ביטוח חובה ללקוחות אלה.

בפול שותפות כל חברות הביטוח הפועלות בתחום ביטוח החובה. כל אחת מהחברות נושאת ברווחיו או הפסדיו של הפול על פי חלקה היחסי בביטוח החובה בשוק (על בסיס היקף הפרמיה השנתית שגבתה באותה שנה).

ככלל, גבוהים תעריפי הפול בכ-25% מתעריפי חברות הביטוח האחרות. הפרש זה נובע מעלותו הגבוהה של הביטוח השיוירי, המיועד לכלי רכב שעלות ביטוחם גבוהה יחסית. בנוסף, לפול 6 סניפים בלבד (אחד בכל מחוז), זאת בשל אופי הפוליסות המשווקות על ידי הפול - ביטוח שיוירי בלבד, המיועד למספר מצומצם יחסית של מבוטחים. עם זאת, מכירת פוליסות ביטוח של הפול לבעלי אופנועים נעשים גם באמצעות חברות הביטוח וסוכניהן.

איני מביעה בהחלטתי זו - שאינה צריכה לכך - את עמדותי בשאלה אם מהווה הפול הסדר כובל על פי חוק ההגבלים העסקיים, אך אציין כי היבטים בפעולתו של הפול מוסדרים בדין - תקנות ביטוח רכב מנועי (הסדר ביטוח שיוירי ומנגנון לקביעת התעריף) התשס"א - 2001.

הראל היא חברת ביטוח, המשווקת, בין היתר, פוליסות ביטוח חובה. הראל היא החברה השנייה בגודלה בענף ביטוח רכב חובה.

ד. השפעת ההסדר על התחרות

טרם הרפורמה בביטוח החובה, ביטח הפול כ-5% מכלי הרכב בישראל.² נתח השוק של הראל עומד על כ-13%. אי לכך, נראה כי חבירה של הפול והראל לצורך ניהול משא ומתן משותף מול ספקי הבריאות הפועלים בישראל, אינה צפויה להשפיע על חלק ניכר מהשוק.

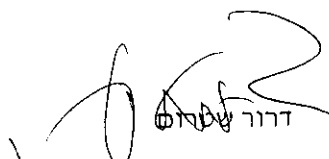
בנוסף, הפול אינו מתחרה במישרין בחברות הביטוח, אלא מציע ביטוח שיוירי בלבד, ובכך פוחת עוד החשש התחרותי הטמון בחבירה. בתוך כך, יהא בחבירה כדי לאפשר לפול להתגבר על קשייו במשא ומתן מול ספקי הבריאות, קשיים הנובעים מטבע הדברים מכושר מיקוח ירוד.

ה. סוף דבר

לאחר שנועצתי בועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק את הפטור המבוקש.

תוקפו של פטור זה כל עוד נתח השוק המצרפי של הפול והראל לא יעלה על 25% משוק הביטוח של תאונות דרכים.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק ההגבלים העסקיים נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

דרור אבנר
הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, כ"ה אדר, תשס"ד

18 מרץ, 2004

² מתוך אתר האינטרנט של חברת אבנר: www.avner.org.il/about.asp

רשות ההגבלים העסקיים

הועדה לפטורים ולמיזוגים
החלטות

מועד הדיון: 18.3.04 יום חמישי בשעה: 10:00

מקום הדיון: משרדו של רן קרול, לינקולן 20, ק' 13, ת"א

מניעות : רן קרול מנוע במיזוג 5575 : שכון עובדים – פ.ג. פרויקט גלילות
עודי שנטל מנוע במיזוג 5615 : סטודיו סי – א.י. אמריקה ישראל להשקעות
רונה אורליצקי מנועה בפטור 5558 : הראל חברה לביטוח

בקשות מיזוג
בפני חברי הועדה הוצגו בקשות המיזוג וחוות דעת של המחלקה הכלכלית בבקשות המיזוג כלהלן :

מס' תיק	הצדדים למיזוג	כלכלן
5575	שכון עובדים בע"מ פ.ג. פרויקט גלילות בע"מ	גבי
5609	Verint Systems Ltd א.י.סי.טל בע"מ	ניר
5611	התעשייה הצבאית לישראל בע"מ סאיקלון מוצרי תעופה בע"מ	יובל
5613	נגב מינרלים תעשייתיים בע"מ דורז ד.ר. אחזקות בע"מ	זיו
5615	א.י. אמריקה ישראל להשקעות בע"מ סטודיו סי בע"מ	גבי

החלטות

מזג 5575 : שכון עובדים בע"מ - פ.ג. פרויקט גלילות בע"מ
חברי הועדה ממליצים לאשר את בקשת המיזוג כאמור בחוות הדעת הכלכלית

מיזוג 5609 : Verint Systems Ltd - א.י.סי.טל בע"מ

חברי הועדה ממליצים לאשר את בקשת המיזוג כאמור בחוות הדעת הכלכלית, מתן האישור יעוכב עד שבוע לקבלת עמדת משרד הבטחון.

רח' כנפי נשרים 22 ת.ד. 34281, ירושלים 91341 טלפון: 6556111-02 פקס: 6515330-02

284741/1

8

מיזוג 5611: התעשייה הצבאית לישראל בע"מ - סאיקלון מוצרי תעופה בע"מ

חברי הועדה ממליצים לאשר בתנאים את בקשת המיזוג כאמור בחוות הדעת הכלכלית ובכפוף לשמיעת טענות המתנגדים וקבלת עמדת משרד הבטחון.

מיזוג 5613: נגב מינרלים תעשייתיים בע"מ - דורז ד.ר. אחזקות בע"מ

חברי הועדה ממליצים לאשר את בקשת המיזוג כאמור בחוות הדעת הכלכלית.

מיזוג 5615: א.י. אמריקה ישראל להשקעות בע"מ - סטודיו סי בע"מ

חברי הועדה ממליצים לאשר את בקשת המיזוג כאמור בחוות הדעת הכלכלית.

בקשות פטור

בפני חברי הועדה הוצגה טיוטא של החלטת הממונה בבקשות הפטור כלהלן

5558	התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה הראל חברה לביטוח בע"מ	טלי	ניהול מו"מ עם ספקי הבראות
5604	לאופר תעופה בע"מ סמייל שרותי תיירות בע"מ	גולן	שירותי ליווי לנוסעים בנתב"ג
5616	בתי זקוק לנפט בע"מ לאומי ושות' חתמים בע"מ כלל פיננסים חיתום בע"מ דיסקונט שוקי הון והשקעות בע"מ	טלי	
5559	עמיר חברה להספקה של התאחדות האיכרים בישראל בע"מ בסט פק שיווק לחקלאות 1995 בע"מ	איתי עבר לגולן	הענקת זכות לעמיר לעשות שימוש מסחרי ייחודי ובלעדי ברשימת הלקוחות והספקים של בסט פק בתחום שיווק ומכירה של אריזות לענף החקלאות.

החלטות

חברי הועדה ממליצים לאשר את כל ההחלטות בבקשות הפטור הנ"ל כאמור בטיטא של החלטות הממונה.

חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988

בקשת פטור מאישור הסדר כובל

בהתאם לס' 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988 (להלן: "חוק ההגבלים העסקיים"), מוגשת בזה בקשה לפטור מאישור בית הדין, והסדר כובל שפרטיו, כדלקמן:

1. **הצד להסדר המבקש את הפטור** - התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול") בע"מ מס' חברה: 51-3136895 מרח' משה לוי 11, ראשון לציון (להלן: "מנהל הביטוח השירי") ע"י ב"כ עוה"ד י. הלוי ו/או ג. כהן ו/או י. אלגואטי ו/או ד. הלוי - לפיד מדרך מנחם בגין 48, ת"א 66184 טל': 03-6888065 פקס: 03-5379339.
2. **הצדדים האחרים להסדר** - הראל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "הראל").
3. **צורת ההסדר** - בע"פ.
4. **הנכס או השירות נשוא ההסדר** - שירותים רפואיים לנפגעי תאונות דרכים, לרבות שירותי בקרה על שירותים אלו (להלן: "ספקי הבריאות" או "שירותים רפואיים").
5. **מהות הכבילה ופרטים עליה** - ניהול מו"מ משותף עם ספקי הבריאות, אשר יכול שיגרום לכך שההסכם בין ספקי הבריאות לבין הראל יהיה זהה להסכם שבין ספקי הבריאות לבין מנהל הביטוח השירי.
6. **תקופת ההסדר הכובל** - 5 שנים.

הנימוקים המצדיקים פטור מאישור בית הדין -

מהו הביטוח השירי

7. כידוע, סעיף 2(א) לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל - 1970 (להלן: "פקודת הביטוח") מורה, שאדם לא ישתמש ברכב מנועי, אם השימוש אינו מכוסה בפוליסה לפי דרישותיה של פקודת הביטוח (להלן: "ביטוח רכב חובה" או "פוליסה").
8. לפי הוראותיו של סעיף 3 לפקודת הביטוח, ביטוח רכב חובה בישראל, נקשר בין מבטח לבין בעל הרכב - ולא ישירות עם המשתמש ברכב.
9. מאחר והמבטחים אינם חייבים לפי הדין להוציא פוליסה לכל בעל רכב הפונה אליהם, נוצר הצורך למצוא פתרון עבור בעל רכב מנועי, שלא הצליח להשיג כיסוי ביטוחי ישירות אצל מבטח. בהקשר זה, ראה הגדרת המונח "ביטוח שירי" (להלן: "הביטוח השירי") בתקנות ביטוח רכב מנועי (הסדר ביטוח שירי ומנגנון לקביעת התעריף), התשס"א - 2001 (להלן: "תקנות ביטוח שירי").

10. בעבר, במשך עשרות שנים, הכיסוי בביטוח השיווי היה וולנטרי, באמצעות ביטוח משותף של כל המבטחים בענף ביטוח רכב חובה - (להלן: "הפול"). מתחילתו של חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975 (להלן: "חוק הפלת"ד"), התחלק הסיכון בביטוח השיווי בין אבנר לבין "הפול", בהתאם לשיעורי האחריות בין אבנר ובין כל מבטח; היינו, "הפול" היווה מבטח נפרד - הקשור עם אבנר בביטוח משותף.

11. עד לרפורמה בביטוח רכב חובה, היה איגוד חברות הביטוח בישראל¹ (להלן: "האגוד"), אחראי לניהולו של "הפול"; בפועל, נוהל "הפול" ע"י אבנר.

12. "הפול", הוזכר בתקנות התעריף השונות, אשר הותקנו לפי סעיף 17 לחוק הפלת"ד ע"י שר האוצר באישור ועדת הכספים של הכנסת. לפי הוראות תקנות התעריף הללו, מחויב "הפול" לגבות תוספת לתעריף בשיעור של 25% - וזאת מתוך הנחה, שבמבוטח על ידי "הפול" טמונים סיכונים מוגברים (אחרת היה מתקבל לביטוח אצל מבטח מן השורה).

13. במסגרת הרפורמה שהונהגה בביטוח רכב חובה, הוסדר הביטוח השיווי בחקיקה, והכוונה להוראות סעיפים קטנים 7(ג) ו-7(ד) לפקודת הביטוח, שזו לשונם:

"(ג) הרשאה לפי סעיף זה יראו אותה כמותנית גם בכך שמבטח, שקיבל את ההרשאה ופועל מכוחה, יפעל גם בהתאם להסדר לביטוח כל משתמש ברכב מנועי שלא הצליח לרכוש פוליסה באופן ישיר אצל מבטח, כפי שיקבע שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, והכל בתנאים ועל פי תעריפים שייקבעו לפי סעיף זה.

(ד) המנגנון לקביעת תעריפי הביטוח למשתמש ברכב מנועי שלא הצליח לרכוש פוליסה באופן ישיר אצל מבטח במסגרת הפול כמשמעותו בחוק ביטוח רכב מנועי (הוראת שעה), התשנ"ז - 1996, או במסגרת הסדר לפי הוראות סעיף קטן (ג), ייקבע בידי שר האוצר, בהתבסס על מידע לגבי הסיכונים בענף ביטוח רכב מנועי, ובהתאם לכללים שיקבע באישור ועדת הכספים של הכנסת." (ההדגשה הוספה)

14. ואכן מכוח סמכותו דלעיל, התקין שר האוצר את תקנות הביטוח השיווי.

15. תקנות הביטוח השיווי קובעות, בין היתר, את ההוראות הבאות:

15.1. הביטוח השיווי מבוסס על ביטוח משותף (להלן: "הביטוח המשותף") של כל המבטחים בישראל בענף ביטוח רכב חובה (ראה תקנה 2(א)).

15.2. הביטוח המשותף לא ינוהל יותר על ידי האגוד (או אבנר), אלא על ידי תאגיד שיוקם לפי תקנה 3. ואכן המבטחים בענף הקימו תאגיד כזה באישור המפקחת על הביטוח (האישור הוא לפי תקנה 3(ב)). תאגיד זה הוא המגיש בקשה זו.

¹ ראה הגדרת "הפול" בתקנות ביטוח שיווי.

15.3. מנהל הביטוח השיורי מנהל את הביטוח המשותף, פועל בשם המבטחים בביטוח המשותף ומייצג אותם כלפי המבוטחים בביטוח השיורי (ראה תקנות 2(ב) ו-4 לתקנות הביטוח השיורי).

15.4. מספר חברי הדירקטוריון של מנהל הביטוח השיורי הוא ששה, כשמתוכם שניים לפחות הם דירקטורים חיצוניים (ראה תקנה 3(א)).

15.5. נקבעו הוראות לגבי ניהול ישיבות הדירקטוריון (ראה תקנה 2(ה)).

15.6. "הפול" שנוהל על ידי האגוד (ובפועל על ידי אבנר), הועבר לניהולו של מנהל הביטוח השיורי (ראה תקנה 3(ה)).

15.7. תעריף הביטוח השיורי יהיה גבוה ב- 25% לפחות מעלות הסיכון הטהור הממוצע.

16. היחסים בין המבטחים בביטוח המשותף מוסדרים "בהסכם הביטוח" (המכונה גם "תקנון הפול"), המוגדר בסעיף 1 לתקנות הביטוח השיורי. הסכם הביטוח הנוכחי, אושר על ידי המפקחת מכוח סמכות לפי תקנה 2(ב) לתקנות הביטוח השיורי.

17. מאחר ובאופן טמון סיכון גבוה, למעלה מ- 90% מהם מבוטחים על ידי הביטוח המשותף.

18. תעריף דמי הביטוח שנקבע על המפקח לאופנועים הוא תעריף שעבר "קייטום", היינו, נמוך מעלות הסיכון הטהור². הסיבה לכך היא, למנוע תעריף פרוהיביטיבי, כלומר, תעריף שיגרום לחלק מבעלי האופנועים, שלא לרכוש את הביטוח ולנהוג בהם ללא ביטוח.

19. כתוצאה מכך, גלוי וברור, שהביטוח השיורי ישא הפסדים. ההפסדים מועמסים על יתר המבוטחים, על ידי הוספת רכיבים לדמי הביטוח שמשלם כל מבוטח, אשר נועדה לכסות את הפסדי הביטוח השיורי³. מ- 1.1.2005 לא יעלה הסכום המצרפי של רכיב זה על 8% מעלות הסיכון הטהור בענף (ראה תקנה 5(1) לתקנות הביטוח השיורי).

20. כלומר, יתר המבוטחים מסבסדים את המבוטחים בביטוח השיורי.

ההוצאות הרפואיות

21. ביטוח רכב חובה מכסה, בין היתר, את ההוצאות בגין הטיפולים הרפואיים הניתנים לנפגעי תאונות דרכים (להלן: "הנפגע").

²על הגדרת המונח "עלות הסיכון הטהור" ראה בתקנות ביטוח רכב מנועי (הקמה וניהול של מאגר מידע), התשס"א - 2001.

³עובדה זו מסבירה מדוע מפתח חלוקת האחראיות בביטוח המשותף הוא יחסית לפרמיה. מבטח שגובה יותר פרמיה גם גובה יותר "פיצוי" על הפסדיו בביטוח המשותף.

22. חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד - 1994 (להלן: "חוק הבריאות") קבע משטר חדש של יחסים ב"משולש": נפגע - קופת חולים - מבטח. חוק הבריאות, כפי שפורש על ידי בית המשפט העליון⁴, מחייב את קופת החולים להעניק לחבר בה שירותים רפואיים גם בשל פגיעתו בתאונות דרכים, וזאת בהתאם לסל שירותי הבריאות (להלן: "הסל").

23. זאת ועוד; סעיף 22 לחוק הבריאות מורה כדלקמן:

"22. קופת חולים או נותן שירותים, שנתנו שירותי בריאות למי שחלה או למי שנפגע ממזיק זכאים להיפרע את הטבת הנזק מהמזיק או ממבטחו או מכל אדם אחר, בשל חבותם לפי דין או לפי כל חוזה ביטוח, בסכום ההוצאות אשר הוציאו בפועל למתן שירותי הבריאות למי שנפגע או שחלה כאמור."

כלומר, מחד קופת החולים או נותן השירותים, אינו רשאי לקבל מהנפגע (החבר בקופה) תמורה עבור השירות הרפואי, אך מאידך זכאי לתבוע את המבטח, בגין עלות השירות הרפואי.

24. המבטח הבודד, לרבות מנהל הביטוח השיורי, במגעיו עם ספקי הבריאות מצוי בעמדה נחותה מהטעמים הבאים:

24.1. בד"כ ספקי השירות בישראל הם בעלי כוח רב (משרד הבריאות, קופות החולים, בתי החולים).

24.2. ספקי השירות הרפואי שולטים בידע הרפואי והשפעתם על הממסד הרפואי חזקה, כך שקשה להתמודד עמם בתחום זה.

24.3. הכוח העיקרי של רוכש שירותים הוא בקביעת הספק, אך במקרה דנן, כוח זה נשלל מהמבטח בגלל המבנה המשפטי כמוסבר לעיל, היינו, נותן השירותים נקבע על ידי הנפגע או על ידי השתייכותו לקופת החולים.

24.4. ספקי הבריאות שולטים בידע הרפואי-כלכלי, היינו, בעלויות שיש להם. בנוסף, התמודדות למול ספקי הבריאות מחייבת הוצאת נכבדות, בגלל הנחיתות הרפואית והעדר המידע הכלכלי.

24.5. בעבר, כוחם של ספקי הבריאות התאזן עקב העובדה שהמו"מ התנהל עם אבנר, אשר מתוקף מעמדו נהנה ממידע מצרפי מסוים.

25. ראייה לכוחן הרב של קופות החולים היא העובדה, שהן מצליחות להשיג מנותני השירותים הרפואיים תעריפים נמוכים לאין ערוך, מהתעריפים שמשיגות חברות הביטוח, עבור אותו שירות רפואי.

⁴ראה ע"א 5557/95 סהר חברה לביטוח ואחי נ' אלחדד.

חלקם של הצדדים להסכם

26. חלקו של הביטוח השיוורי בשוק בשנת 2002 היה 3.1% ואילו חלקה של הראל היה 11.2% - וביחד היוו 14.3% מהשוק הרלבנטי.

27. יודגש, כי האישור לשיתוף הפעולה איננו מתייחס לתחום "התחרות"⁵, היינו לתחום הביטוח, אלא לתחום שלכל היותר הוא משיק לענף ביטוח רכב חובה. יתר על כן, שוק נותני השירותים הרפואיים לנפגעי תאונות דרכים מהווה נתח קטן, רק 0.7% מכלל ההוצאה הלאומית בבריאות⁶, כך שהביטוח השיוורי ביחד עם הראל מהווים בשוק הרלבנטי, היינו שוק הבריאות, רק כ- 0.1% מכלל ההוצאה הלאומית בבריאות. זהו שיעור זניח לכל הדעות, שאין לו השפעה על התחרות.

מעמדו המיוחד של הביטוח השיוורי

28. הביטוח השיוורי איננו מתחרה של ממש בשוק הביטוח, הואיל ואין הוא מקדם את מכירות הביטוח, אלא הוא מצוי כדי לכסות את מי שלא השיג ביטוח ופונה אליו. כך שאם אושר שיתוף פעולה בין מבטחים, קל וחומר שיש לאשרו בין מבטח והביטוח השיוורי.

29. הואיל והפסדי הביטוח השיוורי מועמסים על ציבור המבוטחים, יש אינטרס ציבורי מיוחד לאפשר למנהל הביטוח השיוורי להקטין עלויות.

30. העובדה שבעלי המניות במנהל הביטוח השיוורי הן חברות הביטוח⁷ והעובדה שמכהנים בדירקטוריון נושאי משרה בחברות ביטוח⁸, אינן צריכות להעלות או להוריד לענין הבקשה הנדונה, משום שהסדרים אלה לפי הדין מתקיימים בכל מקרה.

השפעה על התחרות

32. לאור חלקם של הראל והביטוח השיוורי בשוק, אין להסדר נשוא בקשת הפטור, כדי להשפיע על חלק ניכר מהשוק ואין בו כדי להביא לפגיעה של ממש בתחרות.

התועלת לציבור

33. כעולה מהאמור לעיל, היעדר מתן האישור יפגע בסופו של דבר בציבור המבוטחים בישראל, משום שהיקף הסבסוד שיושת עליהם יגדל.

מדיניות הממונה

⁵ התחרות במרכאות משום שהביטוח השיוורי איננו מתחרה בשוק.
⁶ שיעור זה חושב לפי הנתונים של כ- 45 מיליארד ₪ הוצאה כוללת לבריאות לפי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה לשנת 2002

, כאשר סה"כ ההוצאה לבריאות של ביטוח רכב חובה הוערכה ב- 0.3 מיליארד ₪.

⁷ זאת על פי דין.

⁸ וגם זאת על פי דין.

34. ההיענות לבקשה זו תעלה בקנה אחד עם מדיניות הממונה על הגבלים עסקיים, כפי שבאה לידי ביטוי בהחלטותיו בבקשה לפי סעיף 14 שהוגשה לו ע"י האגוד, ובבקשה שהוגשה לו ע"י מנורה, קבוצת הפניקס ושומרה.

35. העובדה שהמבקש הוא תאגיד המנהל את הביטוח השירי, אינה צריכה לפגוע ביישום המדיניות דלעיל, אלא היפוכו של דבר.

על יסוד האמור לעיל, מתבקש כבוד הממונה על ההגבלים העסקיים להיעתר לבקשה.

אני מצהיר שכל הפרטים האמורים הם מלאים ונכונים ואין כל מסמך הקובע את ההסדר או הנוגע לו. כל הפרטים המשפטיים והטענות המשפטיים הם על פי התייעצות עם היועץ המשפטי של מנהל הביטוח השירי.

התאגיד המנהל של המאגר
חתימת יוסי מרזוק
על סמך חוק הביטוח השירי
14

תאריך: 7.1.04 שם: יעקב אלחדיף, מנכ"ל

\\NTSRV\OFFICE\ממונה\g-4.doc